

Sheet no. 2013

FOR NORSKE KOMMUNER

BEET IK – HYGIENE RUTINER 05

FOREBYGGENDE HYGIENE

RUTINER FOR DEN PRAKTISKE GJENNOMFØRINGEN AV RENHOLDET

IK-PERM 3 - DEL 5 - BLAD 03

REVISJON: NOV. 2008

5.3 Den praktiske gjennomføringen av renholdet

5.3.1	Tre	side 2
5.3.2	Linoleum	side 3
5.3.3	Vinylgulv	side 4
5.3.4	Gummi- og kunstgummigulv	side 5
5.3.5	Naturstein og terrasso	side 5
5.3.6	Betong og tegl	side 6
5.3.7	Klinker	side 6
5.3.8	Tepper	side 6
5.3.9	Diverse gulvbelegg	side 7

5.3.1 Tre

Ubehandlede gran- eller furugulv

Grunnbehandling

Fjern løstsittende smuss med støvsuger, tørrmopping eller ved rengjøring med et nøytralt rengjøringsmiddel (2-3 spiseskjeer per bønne lunkent vann). Bruk lite væske (våt/fuktig klut) og kort virketid.

Påfør en konsentrt grønnsåpeløsning (en del flytende grønnsåpe og en del vann) på gulvflaten. Så snart grønnsåpeløsningen har tørket, kan behandlingen gjentas. Behandlingen bør gjentas til trevirket virker helt mettet med grønnsåpe. Fjern oppreist bust med sandpapir eller ved polering med en børstemaskin med egnet pad.

Daglig renhold

Mopping med sentrifugertørr mopp, eventuelt rengjøring med klut som er vridd opp i grønnsåpeløsning (2 dl per bønne lunkent vann).

Vedlikehold

Grønnsåpen som gradvis blir fjernet ved rengjøring, må erstattes etter behov. Grunnbehandlingen (se over) må gjentas til treverket blir mettet med grønnsåpe.

Malt eller lakkert tregulv

Daglig renhold

Rengjør med bønne-og-klut-metoden med en lunken løsning av et nøytralt rengjøringsmiddel (2-3 spiseskjeer per bønne lunkent vann). Bruk våt/fuktig klut. Tørk til slutt gulvflaten med en godt oppvridd klut.

Inntråkket pigmentsmuss (jord, sot o.l.) vil gradvis gjøre gangfeltene svakt grå. Pigmentsmuset bør fjernes så snart det blir en merkbar gråtone. Rengjør gulvet på samme måte som ved daglig renhold, men erstatt det nøytrale rengjøringsmidlet med et middels alkalisk rengjøringsmiddel (pH = ca. 10) med polyelektrolytter (polyakrylat, sitrat eller trifosfat). Bruk rengjøringsmiddel med polyelektrolytt til daglig rengjøring inntil gangfeltene er rene uten gråtone.

Parkett - lakkert

Grunnrengjøring

Gulvet må rengjøres med mopp og nøytral rengjøringsløsning. Bruk små væskemengder og kort virketid. Tørk eller sug opp umiddelbart.

Parkett må ikke under noen omstendigheter legges under vann eller bløtlegges.

Eventuell gammel polish må fjernes. Dusj på et egnet rensmiddel, og toppskur med en saktegående enbørstemaskin med blå pad. Dette er ofte tilstrekkelig fordi mesteparten av smuset, stripene og skjoldene sitter i det øverste laget med polish.

Grunnbehandling

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 2 av 12

Påfør ett til to tynne lag av en egnet polish fra maskinens sprayapparat. Bruk en highspeedmaskin og lys pad. Sprut foran maskinen og kjør i gangfart.

Renhold

Utfør renholdet med sentrifugetørr mopp eller mopp impregnert med mineralolje. Flekker kan fjernes med saktegående enbørstemaskin med lys pad og et egnet rensmiddel. Bruk så lite vann/fukt som mulig.

La ikke vann eller vandige løsninger bli liggende på gulvet. Tørk opp med en gang

Vedlikehold

Rens slitte partier ved toppskuring. Påfør et tynt lag med en egnet polish fra maskinens sprayapparat. Etterpoler med fin pad.

Parkett - oljebehandlet

Grunnbehandling

Etter at parketten er montert, må treflatene slipes ned til feilfritt tre. Avslutt slipingene med meget fint slipepapir eller myk pad.

Påfør rikelig med spesialolje (linolje, treolje m.m.) på treflatene. Fjen og tørk av det som ikke trekker inn i treverket. La oljen tørke og herde.

Gulvet skal ikke trafikeres før oljen er herdet. Arealene med oljeparkett må derfor stenges til gulvet er klart for trafikk. Flyplassterminaler og andre arealer med stor trafikk bør behandles områdevis – 1/4-1/2 delen om gangen.

Tørrpoler gulvet etter at oljen er herdet. Nødvendig herdetid er kanskje natten over eller ett døgn. Bruk highspeedmaskin 300-1000 omdreinger per min, med fin pad og vekt på maskinen på 3S-40 kg.

Renhold

Tørrmopping med mopp impregnert med mineralolje. Klebrig smuss og fastsittende flekker o.l. må fjernes med en mopp som er fuktet med en nøytral rengjøringsløsning. Hvis gulvet blir fuktig, skal det tørkes over med tørr mopp.

Vedlikehold

Vedlikehold utføres som beskrevet under grunnbehandling.

Vedlikeholdsbehandlingen bør gjennomføres én gang hver uke de første to månedene og senere en gang hver måned.

Vedlikeholdet skal gjennomføres så ofte og grundig at treverket er skadefritt, rent og flekkfritt med en herdet oljeimpregnert treflate.

5.3.2 Linoleum

Grunnbehandling

Linoleum bør polishbehandles og rengjøres ved mopping. Før polishbehandlingen må gulvet rengjøres. Eventuell gammel voks eller polish må fjernes.

Linoleum som ble solgt før 1980 var belagt med Montanvoks. Montanvoks og annen beskyttelsvoks må fjernes fordi den gjør at påført polish pudrer og krakelerer.

I dag blir linoleum levert med akrylpolish. Denne kvaliteten kan polishbehandles etter rengjøring med enbørstemaskin med fin pad og nøytral rengjøringsløsning.

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 3 av 12

Som regel er det tilstrekkelig å toppskure gulvflaten for å fjerne flekker og sprø/gammel linoleum. Toppskuringen kan utføres med saktegående enbørstemaskin med middels grov pad og ved pådusjing av et egnet rensmiddel.

Full oppskuring bør unngås fordi linoleum skades av alkaliske løsninger (pH over 10) og av mye og hett vann.

Oppskuring kan gjennomføres ved å fordele en løsning med et egnet oppskuringsmiddel (pH ca. 10 i bruksløsning) utover gulvflaten. Sørg for at det ikke renner noe ned til undergulvet. Skur med enbørstemaskin og grønn, brun eller svart pad. Sug opp løsningen så snart som mulig. Skyll tre ganger med lunkent vann. Sug opp, og tørk til slutt med tørrmopp. La gulvet tørke - helst natten over.

Etter rengjøringen skal gulvflaten påføres et strøk med linoleumsgrunner og deretter tre støk med en egnet polish. Første støk bør tørke så lenge som mulig, minimum én time. De øvrige strøk bør tørke ca. 30 min. Hvis det oppstår fiberreising i belegget, bør det poleres med highspeed-maskin påsatt lys pad.

Renhold

Mopping med sentrifugetørr mopp. Fjerning av klebrig smuss krever våtmopping. Gjør moppen våt/fuktig med nøytral renggringsløsning. Bruk dusjekanne.

Linoleum må ikke rengjøres med grønnsåpe. Årsaken er at Linoleum blir skadd ved regelmessig rengjøring med grønnsåpe, spesielt hvis grønnsåpeløsningen ikke blir tørket opp. Grønnsåpe inneholder ca. 0,5 % natriumhydroksid som raskt ødelegger linoleum, se avsnitt 4.4.8 punkt 2 i Bind 1 [28].

Vedlikehold

Rens polishen med highspeed-maskin, blå pad og en egnet rensvæske. Bruk maskinens sprayapparat og sprut rensvæsken foran maskinen mens den kjøres i gangfart. En sprut for hvert femte skritt skal være tilstrekkelig.

Gulvflaten bør vedlikeholdes med highspeed-maskin, lys pad og egnet polish. Sprut foran maskinen og kjø i gangfart.

5.3.3 Vinylgulv

Grunnrengjøring

Det brukes mange forskjellige vinylkvaliteter. Det er tre hovedtyper som krever forskjellig grunnrengjøring.

Vinyl uten noe belegg. Denne kvaliteten bør rengjøres slik det er beskrevet i avsnitt 5.3.2 Linoleum.

Bruk ½-1 dl nøytralt rengjøringsmiddel i in bøtte lunkent vann. Rengjør med gulvrengjøringsmaskin eller våt mopp. Skyll gulvet grundig 2 ganger. Sug opp vannet, og tørk til slutt over med tørr mopp. Vinylbelegget må være helt tørt før videre behandling.

Vinyl med parafinvoksbelegg. Rengjøringen bør utføres med lavtskummende tensider og vann i forholdet 1:1. Fordel løsningen jevnt utover gulvet. Sørg for at vannet ikke renner ned på undergulvet. Begrens påføringen av løsning mot gulv/vegg som ikke er tette (forseglet). Etter 10-15 min virketid bør gulvflaten skures med enbørstemaskin påsatt børste (ved skuring av moppebelegg) eller pad (rød eller grønn). Sug opp løsningen med vannsuger, skyll med rent vann og sug opp.

Vinyl med PUR-film (polyuretanbelegg). Denne kvaliteten bør rengjøres slik det er beskrevet for vinyl med parafinvoksbelegg.

All grunnrengjøring bør avsluttes med at gulvet får tørke ordentlig før videre behandling.

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 b, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 4 av 12

Gammel eller slitt polish kan fjernes slik det er beskrevet i avsnitt 5.3.2 Linuleum.

Grunnbehandling

Påfør 2-3 strøk polish. Enkelte polishkvaliteter kan poleres med super highspeed-maskin og spesialpad (naturfiber). Dette gir en polishfilm med spesielt stor slitestyrke. Metoden må ikke brukes på linoleum, tre og kork fordi gulvmaterialet skades av varmeutviklingen ved polering.

Renhold og vedlikehold

Renhold og vedlikehold kan gjennomføres slik det er beskrevet i avsnitt 5.3.2 for linoleum.

5.3.4 Gummi- og kunstgummigulv

Gummibelegget kan være laget av naturgummi eller være helsyntetisk. Syntetisk gummi er olje- og fettbestandig. Hvis man ikke vet hva gummibelegget består av, bør det behandles som naturgummi.

Naturgummi krever følgende spesialbehandling:

- Rengjøring med håndvarmt vann tilsatt nøytralt eller svakt alkalisk, syntetisk rengjøringsmiddel.
- Hydrokarbonholdige midler (white-spirit, alifater), f.eks. bonevoks løst i white-spirit skader naturgummi og må ikke brukes.
- Ved polishfjerning på flerfargede flisegulv må oppsugingen skje umiddelbart etter skuringen pga. risikoen for fargesmitting.
- Etter rengjøring med våt klut må gummibelegget tørkes med tørr mopp eller oppvridd klut, Selvtørking av vannrester skader gummibelegget.

Rengjøring, polishbehandling, renhold og vedlikehold av gulvbelegg av gummi kan gjøres som for vinyl, hvis de fire strekpunkter over blir overholdt.

5.3.5 Naturstein og terrasso

Naturstein kan være slipt slik som marmor (også terrasso) eller hardstein og i noen tilfeller uslipt slik som skiferheller, se 4.4.2 punktene 3, 4 og 5 i Bind 1 [2]. Naturstein brukes ofte på gulv med meget stor gangtrafikk, f.eks. i resepsjoner, trappehaller og stasjonsområder.

Gulv som er belagt med stein, slipt eller uslipt, blir ofte i kke påført vanlig polish. Årsaken er at den harde steinflaten gjør at polishbelegget kan krakelere. Dette er tilfelle for gulv med sterk gangtrafikk. Steinflaten bør likevel gis et belegg som gjør det enklere å fjerne pigmentmuss og gummi fra avsmutting av gummi fra skosåler.

Gulvbelegg av naturstein kan behandles, rengjøres og vedlikeholdes på følgende måte:

Gammel, slitt og krakelert polish kan fjernes ved full oppskuring slik det er beskrevet i Grunnbehandling i avsnitt 5.3.2 Linoleum.

Før videre behandling må steinflaten gjøres helt ren. Dette kan gjøres med et sterkt alkalisk rengjøringsmiddel med butyldiglykol (2-butoksydietanol) og enbørstemaskin påsatt grov (brun) pad. Ved rengjøring av uslipte steinoverflater (skiferheller) bør enbørstemaskinen være påsatt en stiv børste. Det bør brukes høy konsentrasjon av rengjøringsmidlet (10-50%). Til slutt, å gulvflatene skylles grundig minst to ganger med rent vann som suges opp med vannsuger. Gulvet bør få tørke natten over før videre behandling.

Steinflaten kan påføres egnet polish ellerspraypoleres med spraypolish og enbørstemaskin påsatt rød pad. Gulvet bør etterpoleres med highspeed-maskin påsatt rød eller hvit pad.

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 b, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 5 av 12

Renholdet kan gjennomføres ved mopping med sentrifugetørr mopp. Flekker og inntråkket smuss fjernes med renselish og enbørstemaskin påsatt rød pad. Slitte flater kan spraypoleres til vanlig standard.

5.3.6 Betong og tegl

Ubehandlet betong vil over tid "forvitne" og avgi betongstøv fra be betongoverflaten som blir ru. For å unngå dette bør betongen impregneres med maling e.l. Renholdet bør gjennomføres som for malte tregulv. se avsnitt 5.3.1.

Gulv montert av murstein lagt i mørtel eller lavbrente teglheller har en ru og ujevn overflate og suger vann fordi materialet er mer eller mindre porøst. For å hindre tilsmussing som trekker inn i teglmaterialet og i tillegg lette renholdet, bør gulvflaten behandles med grønnsåpe eller spraypoleres med et egnet middel.

5.3.7 Klinker

Klinkergulv bør grunnrengjøres som naturstein, se avsnitt 5.3.5.

Hvis man ønsker klinkerflaten tilnærmet uendret - men påført et tynt belegg som letter renholdet - kan man gjennomføre følgende behandling:

Bruk en sterk konsentrasjon (2-4%) av et flytende rengjøringsmiddel basert på såpe og butyldiglykol (2-butoksydietanol). Fordel løsningen utover med mopp eller svabb.

Flekker kan fjernes med doodlebug eller håndpad. Tørk opp mesteparten av løsningen og la resten tørke før gulvet trafikkeres. I stedet for mopp eller svabb kan gulvet behandles med gulvrengjøringsmaskin. Se avsnitt 7.4.3 punkt 1 i Bind 1 [2].

Hvis man aksepterer at klinkergulvet kan ha en halvblank overflate kan renholdet gjennomføres som beskrevet for naturstein. Se avsnitt 5.3.5 over.

5.3.8 Tepper

For i kunne rengjøre teppegulv på riktig måte bør man vite følgende:

- Bunnmateriale Tepper med jutebunn krymper i fuktig tilstand og tåler derfor svært lite vann
- Fibermateriale Tepper laget av syntetiske fiber bør antistatbehandles
- Fargeekthet Noen farger reagerer på og skades av alkaliske (pH over 8-9) eller oksidative løsninger (perborat, kloraktive løsninger o.l.)

Teppegulv bør støvsuges en til flere ganger i uken, avhengig av gangtrafikk og mengden av inntråkket smuss. Hvis det tråkkes inn sand og finere singel, bør støvsugingen gjennomføres med teppebanker. Skarpe steinpartikler bør fjernes fordi de skader fibre.

Sigaretglohull bør repareres ved å skjære ut den skadde teppedelen og erstatte den med en tilsvarende, men uskadd teppedel. Tyggegummi fjernes ved nedfrysing med tyggegymmifjerner (vanligvis bulangass som ekstremt brannfarlig), knusing med hammer og mekanisk fjerning med sløv kniv og børste.

Teppegulv med jutebunn bør rengjøres med tepperenspulver. Se avsnitt 5.2.4.

Eldre teppegulv som ikke er antistathandlet, bør pådusjes et antistatmiddel.

Når teppegulv begynner å få en svak gråtone i gangfeltene, bør teppet rengjøres med tepperengjøringsmaskin (ekstraksjonsrengjøling). Se avsnitt 6.4.4 og avsnitt 7.4.2 punkt 3 i Bind 1 [2]. Denne rengjølingsmetoden gir vesentlig bedre rengjøringseffekt enn de andre metodene som er beskrevet i avsnitt 5.2.4. Det bør brukes rengjøringsmidler som inneholder

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 6 av 12

polyelektrolytter og som ikke skader fibrer eller farger. Væskeimengden som brukes ved pådusjing og antall skyllinger bør tilpasses vannbestandigheten til teppet og undergulvet som teppet er festet til.

5.3.9 Diverse gulvbelegg

1. Antistatiske gulvbelegg

Slike gulv bør rengjøres med bølge-og-klut-metoden og nøytralt rengjøringsmiddel eventuelt middels alkalisk rengjøringsmiddel med polyelektrolytter.

Antistatiske gulvbelegg (se avsnitt 4.4.8 punkt 8 i Bind 1 [2]) må ikke påføres noe belegg som kan redusere gulvflatens evne til å lede bort statisk elektrisitet.

Påføring av spesialmidler (voks eller polish) som ikke reduserer gulvets antistatiske egenskaper merkbart kan brukes, og ordinært mopperenhold gjennomføres.

2. Asfaltgulvbelegg

Denne typen gulvbelegg kan renholdes på samme måte som vinylgulvbelegg. Men asfaltflisene må ikke utsettes for hydrokarboner (white-sprit eller alifater) eller voks løst i slike løsemidler. De tåler heller ikke skrubbing med grove pads eller skraping med harde skraper

3. Kork

Kork som ikke er lakkert, er ru og porøs. Smuss og vann migrerer lett inn i korkmaterialet. Lakkerte korkfliser tåler fuktighet, men lite vann.

Lakkert og ulakkert kork kan behandles på samme måte som parkett. Se for øvrig avsnitt 4.4.8 punkt 5 i Bind I [2].

5.4 Kvalitetskontroll

Det bør gjennomføres en kontroll av renholdet. Hensikten bør være;

- Kontrollere om renholdet har resultert i av talt renholdsstandard
- Kontrollere om renholdet er gjennomført slik det er beskrevet i renholdsprogrammet og renholdsprosedyrene
- Evaluere de renholdssystemene som er valgt

Forutsetningene for en kvalitetskontroll er at det foreligger krav til resultatene av renholdet. Kravene bør være utarbeidet av virksomhetens ansvarlige for kontakt med brukere av loka1ene (kunder, besøkende, ansatte m.m.) og renholdsleder.

Kravene bør være;

- Avpasset brukernes behov
- Konkrete og kontrollerbare
- Utarbeidet skriftlig og forklart og akseptert av renholderne

Kontrollen kan gjennomføres på følgende måte:

- Den enkelte renholderen kontrollerer resultatet av sitt eget renhold mot den skriftlige kravlisten
- Renholdslederen gjennomfører stikkprøvekontroll. Dette bør være avtalt med renholderne

Følgende forhold bør kontrolleres etter det daglige renholdet:

- Fravær av uvedkommende gjenstander (aviser, blader, emballasjerester, matrester, rester av drikkevarer, tyggegummi, sigarettstumper, fyrstikker, sprøyter og ditto utstyr, aske, grus, sand og jord). Noe av dette kan være tråkket inn i eller på gulvbelegget. f.eks. tyggegummi eller kakerester

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 b, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 7 av 12

- Fravær av eksk्रेter (avføring, urin, oppkast, neseseekret) og blod etter uhell, sykdom e.l. Dette - og brukte sprøyter - skal behandles som potensielt smittefarlig slik det er beskrevet i kapittel 14
- Fravær av snø, vann eller fuktighet
- Renholdet omfatter både gulvflatene og gulvlistene. Gulvlistene blir ofte glemt.

Følgende forhold bør kontrolleres en gang hver måned;

- Fravær av gangstier. Pigmentsmuss som ikke fjernes på grunn av utilfredsstillende renhold, kan føre til gråaktige gangstier
- Fravær av alle typer flekker, belegg og smuss
 - Hælmerker, helt inntråkket tyggegummi og myke kakerester, våte avisrester e.l. som har tørket inn på gulv eller gulvlist. Smuss av alle typer som ikke er fjernet fullstendig under sofaer, benker, bord, skap og løse tepper

Skader på gulvmaterialet; Hakk, sprekker, tydelige riper eller matting av harde gulvbelegg (hardstein, skifer, marmor, terrasso, teglstein eller klinker), nedbrytning av myke gulvbelegg (linoleum, vinyl, tre, kork, gummi og asfalt). Nedbrytning og aldring som kan medføre krakelering, sprekke dannelse, endring av overflaten (elefanthud) og avsmutting/sverting fra gummi.

Skader eller slitasje på polish, maling, lakk og impregnering som er slitt av eller vasket bort (treolje, grønnsåpe, kalksåpe eller magnesiumfluorsilikat)

Ubehagelig lukt og respiratoriske allergier hos brukere av bestemte rom.

- Dette kan skyldes bruk av grønnsåpe som har rent ned på undergulvet eller under gulvlistene og som har harsknet i fred og ro.
- Allergier kan skyldes fuktig undergulv som kan gi vekstmuligheter for muggsopp som avgir sopp sporer til luften over gulvet.

5. 5 Tiltak ved kvalitetsavvik

Følgende tiltak er aktuelle med inngrodd smuss, skader, slitasje og aldring av gulvbelegg og beskyttelsesbelegg;

Grå gangstier på harde gulvbelegg eller teppegulv. Fjern topplaget på beskyttelsesbelegget ved maskinell skuring, eller rengjør med alkalisk rengjøringsmiddel med polyelektrolytter. Rengjør med dobbelt dosering hver dag inntil gråtonen er borte. Renover beskyttelsesbelegget. Hvis tendensen til grå gangfelt er markert, bør det bare brukes alkalisk rengjøringsmiddel med polyelektrolytter.

Generelt **grått utseende på steingulv** i resepsjoner og ventehaller med stor trafikk i alle retninger. Dette bør fjernes ved skuring med enbørstemaskin med grov pad eller børste og alkalisk rengjøringsmiddel med dialkyleter.

Mekaniske skader på gulvmaterialet bør rettes ved reparasjon og utskifting av skadde deler. Slike skader kan vanskeliggjøre renholdet betydelig og reduserer uteendet på gulvflaten.

Polish som er skadd, slitt eller aldret, bør toppskures, moppes med sentrifugert mopp, påføres to strøk med egnet polish og poleres.

Oljehandlet parkett som er tilsmusset, tørr eller mekanisk skadd må renoveres slik det er beskrevet i avsnitt 5.3.1 Parkett - oljehandlet, Grunnbehandling.

Skader på beskyttelsesbelegg. Skader på maling, lakk, magnesiumfluorsilikat, eller grønnsåpe eller kalksåpe som er vasket bort, må renoveres. Se avsnitt 10.2.1 i Bind 1 [2].

Luktproblemer og respiratoriske allergier. Problemene må undersøkes grundig. Harsklukt er lett å konstatere. Allergi må undersøkes av spesialist i allergi.

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 b, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 8 av 12

5.6 Utilfredsstillende renholdsresultat - årsaker og botemidler

5.6.1	Gulvbelegget er ikke blitt rent	side 10
5.6.2	Gulvbelegget er blitt misfarget	side 11
5.6.3	Gulvbelegget er blitt skadd	side 12
5.6.4	Gulvbelegget lukter ubehagelig	side 12
5.6.5	Polishbelegget er blitt skadd	side 13

5.6.1 Gulvbelegget er ikke blitt rent

Grå gangfelt eller generelt grått gulv

Dette kan oppstå på alle gulvbelegg. Problemet ytrer seg ved en meget svak gråtone der det er størst gangtrafikk. På gulvflater med stor gangtrafikk over hele gulvflaten kan mesteparten av gulvflaten få en svak gråtone.

Årsaken til gråtonen er at gulvbelegget blir tilsmusset med pigmentsmuss (bl.a. sot) som ikke blir fjernet ved rengjøring. Dette skyldes mangel på polyelektrolytter (f.eks. trifosfat eller polyakylat). Tendensen til gråning øker med hardhet av vannet, sotmengden i luften, inntråkket smuss og ruhet/matting av gulvoverflaten.

For å fjerne gråtonen må gulvbelegget rengjøres med middels alkalisk rengjøringsmiddel med rikelig med polyelektrolytter(20-30%). rengjøringen kan utføres slik:

- Ved våtmopping på linoleum, vinyl, malt eller lakkert tre, gummi eller asfalt. På grunn av den mørk fargen synes ikke gråtonen så lett på gummi eller asfalt.
- Ved maskinell børsting eller skuring med gulvrenngjøringsmaskin på gulv av hardstein, marmor, terrasso, klinker eller steinfliser av sintret porselen.
- Ved renovering av oljebehandlet tregulv ved sliping, metting med treolje m.m. og maskinell boning av treoljen etter herding.
- Ved pådusjing av tepper med svakt/middels alkalisk rengjøringsløsning med rikelig med polyelektrolytter. Etter 5 min virketid skylles med lunkent vann med gulvrenngjøringsmaskin (ekstraksjonsrengjøring).

Inngrodd smuss

Rengjøring som ikke fjerner alt smusset, etterlater tynne sjikt av smussrester som det er vanskelig å fjerne. Fordi smusset ikke blir fjernet, blir det mer og mer inngrodd. Årsaken til dette er den van der Waalske tiltrekningskraften som virker mellom smusset og den faste overflaten. Den øker med tiden. Se avsnitt 2.5.4 punkt 5 i Bind 1 [2]. Dette er Årsaken til at smuss bør fjernes før det får tid til å bli inngrodd.

Inngrodd smuss kan være svært vanskelig å fjerne. Det kan være nødvendig å bruke kraftig mekaniskrengjøring for å få fjernet smusset. For å unngå slike problemer bør smusset fjernes mens det ennå er ferskt.

Flekker og spor av gummi

På harde gulvbelegg vil gummihæler og såler slites mot det harde gulvbelegget og etterlate striper av gummi.

I lager der det blir kjørt med gaffeltruck og lignende utstyr med gummihjul, vil det bli avsatt kraftige spor av gummi på gulvflatene.

Gummisporene skyldes mekanisk slitasje. Hvis gummiflaten begynner å bli nedbrutt, øker avsmittningstendensen.

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 9 av 12

Gummiavsmittingen kan neppe unngås, men den kan kanskje reduseres ved roligere kjøring.

Gummisporene kan fjernes ved maskinell børsting med gulvrensjøringsmaskin og alkalisk rengjøringsmiddel med di-alkyleter. Se avsnitt 9.8.1 punkt 2 i Bind 1 [2].

Frukt- og bærflækker

Det kan være vanskelig å fjerne søl av frukt og bær på tregulv (gran og furu). Fruktsafter e.l. trekker raskt ned i treverket og er svært vanskelig å fjerne.

Årsaken til dette er at vann migrerer inn i treverket hvis treflatene ikke er forseglet eller impregnert. Hvis lakklaget er slitt av eller delvis ødelagt, eller treverket ikke er mettet med grønnsåpe, kan vandige løsninger trenge ned i treverket (migrere).

Det er mulig å fjerne flekkene hvis de kan nås med et oksidasjonsmiddel. Prøv å børste treverket med løsning med natriumhypokloritt (en del 4% produkt og tre deler vann).

Skyll med lunkent vann. Bruk lite vann og kortest mulig virketid. La treverket tørke og slip vekk bust med sandpapir eller rød pad. Forny forseglingen (lakk på nytt) eller sørg for at treverket blir mettet med grønnsåpe.

Søl på teppegulv

Fett, olje og vandige løsninger som søles på teppegulv, trekker raskt inn i teppeloven. Denne typen smuss må fjernes ved ekstraksjonsrengjøring, så snart sølet er oppdaget.

Dusj teppeloven med en lunken løsning med tøyvaskemiddel (en dl flytende enzymatisk tøyvaskemiddel og to deler lunkent vann). Skyll teppeloven med lunkent vann etter 5 min virketid. Bruk gulvrensjøringsmaskin (ekstraksjonsrengjøring).

5.6.2 Gulvbelegget er blitt misfarget

Fargepigmentene i enkelte linoleumskvaliteter endrer karakter og farge ved rengjøring og spesielt ved oppskuring.

Årsaken er at disse fargepigmentene ikke tåler pH høyere enn ca. 10,5.

For å fjerne gammel polish bør det brukes et mindre alkalisk oppskuringsmiddel (f.eks. pH 10) enn til andre gulvbelegg. Bruk lunkent vann til løsningen. Det bør ikke brukes varmt vann. I mange tilfeller kan oppskuring erstattes med toppskuring. Se avsnitt 5.3.2.

Gulvbelegg av flerfargede gummifliser kan bli misfarget.

Årsaken er at farge kan smitte fra en flis til en annen ved oppskuring og fjerning av gammel polish. Enkelte gummikvaliteter blir skadd av sterkt alkaliske løsninger.

For å unngå slike skader må oppskurløsningen suges opp umiddelbart etter at løsningen har virket i forskrevet tid. Deretter må gulvflaten skylles grundig og skyllevannet må suges ordentlig opp.

5.4.3 Gulvbelegget er blitt skadd

Hvis vann trenger inn i treverk, kan treverket krympe, sprekke og vri seg (i forhold til lengdeaksen for trebordet). Ved bruk av vandige løsninger og lang virketid kan vann migrere inn i treverket. Dette har hendt ved oppskuring eller rengjøring med mye vann og lang virketid. Treverk som ikke er forseglet (uskadd lakksjikt over hele tregulvet), bør rengjøres ved fuktopping. Treverk som impregneres (mettes) med konsentrert grønnsåpeløsning oppfører seg annerledes og blir ikke skadd.

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 10 av 12

Hvis *linoleum blir utsatt for alkaliske løsninger* (pH over 10) over lengre tid vil dette ytre seg ved at linoleumet blir sprukket og sprø. Årsaken er at linoksyen (oksidert linolje) blir hydrolysert. Se avsnitt 4.4.8 punkt 2 i Bind 1 [2].

Lakkerte og malte tregulv blir skadd over tid hvis gulvet rengjøres med alkalisk rengjøringsmiddel (pH over 10). De fleste lakk- og malingstyper skades hvis pH er over 10. Unntak er lakk basert på epoksy eller polyuretan (DD-lakk).

Gulvbelegg av gummi blir ødelagt av varme løsninger, hydrokarbonholdige væsker (white-spirit, motorvaskemidler) og oksidasjon (sollys, rengjøring med oksidative løsninger). Slike skader kan ikke rettes opp. For å unngå slike skader må skademulighetene unngås, se avsnitt 4.4.8 punkt 3 i Bind 1 [2].

5.6.4 Gulvet lukter ubehagelig

1. Harsk lukt

Det skal lukte rent og friskt etter riktig renhold, men av og til kan det lukte harsk. Lukten skyldes harsknet grønnsåpe.

Hvis grønnsåpeløsning renner under gulvlister eller ned i sprekker, kan det dannes tynne belegg av grønnsåpe i undergulvet når grønnsåpeløsningen tørker inn. Grønnsåpen inneholder fettsyreradikaler med 2 og 3 dobbeltbindinger. De umettede fettsyreradikalene oksideres av luftens oksygen og avgir en karakteristisk lukt (harskning), se avsnitt 2.6.1 i Bind 1 [2].

Det er ikke mulig å fjerne årsaken til lukten uten å rive opp gulvet og fjerne materialene som grønnsåpen har rent ned på.

For å unngå tilsvarende problemer må rengjøringen utføres med lite løsning slik at det ikke renner grønnsåpeløsning ned på undergulvet. En annen løsning på problemet er å forsegle sprekker i gulvbelegget og sprekker mellom gulvflaten og veggflatene.

2. Ufrisk lukt

Den ufriske lukten er ofte kombinert med diffuse problemer med innklimaet.

Årsaken kan være mikrobiell aktivitet under gulvbelegget og i undergulvet. Hvis rengjøringsløsningen får renne ned på undergulvet - slik at det holdes fuktig - kan det føre til at bakterier og muggsopp frembringer vond lukt og problemer med innklimaet. Dette er beskrevet i siste del av avsnitt 4.4.8 punkt 1 i Bind 1 [2].

For å fjerne eller redusere problemene må en hindre at fuktighet får trenge ned i undergulvet. Sannsynligvis må gulvbelegget og undergulvet fjernes, og det må legges nytt gulv.

For å unngå tilsvarende problemer må gulvbelegget og overgang gulv mot vegger forsegles slik at væske ikke kan renne eller sive ned på undergulvet.

3. Kloraktig lukt

Lukten er spesiell og minner om kloraminlukten i svømmehaller.

Lukten kan oppstå ved desinfeksjon med natriumhypokloritt av enkelte kvaliteter av vinyl. Årsaken er sannsynligvis at reaktive biprodukter i vinylmassen reagerer med natriumhypokloritten og danner klorlignende stoffer. I tillegg til ubehagelig lukt kan noen reagere med svimmelhet, hudpine og uvelfølelse.

Lukten kan ikke fjernes, men den vil minske med tiden.

For å unngå tilsvarende problemer bør prøver av aktuelle vinylbelegg kontrolleres før man velger kvalitet. Dette bør være en av flere tester ved valg av gulvbelegg.

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.	Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.		
Postadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 11 av 12

Prøver av aktuelle vinykvaliteter må neddykkes i natriumhypoklorittløsning i en halvtimes tid og deretter kontrolleres for eventuell lukt.

Velg vinykvalitet som ikke utvikler lukt i kontakt med natriumhypoklorittløsninger.

5.6.5 Polishbelegget er blitt skadd

Problemene kan ytre seg ved at polishbelegget krakelerer, pudrer eller blir stygt.

Hovedårsaken til dette kan blant annet være;

- vedheftigen til gulvbelegget er for dårlig
- polishfilmen er blitt hard og sprø

Det er flere forhold som kan forårsake dette;

- Gulvbelegget var ikke rent før polishen ble påført
Gammel polish var ikke fullstendig fjernet
Beskyttelsesbelegg var ikke fjernet - voks, akryl, olje, silikon o.l.
Gulvbelegget var ikke helt rene og fettfritt
- Ugunstige betingelser ved påføring og tørking av polishbelegget
Det var kaldt i rommet der polishen ble påført - under 15°C
Gulvbelegget var ikke tørt før påføring av polish
Polishen tørket for fort - ventilasjonsanlegget var ikke avslått, vinduene sto åpne, varmekablene i gulvet var ikke avsått
- Polishbelegget ble for harde og sprøtt fordi mykgjøreren har migrert ut av polishen og ned i gulvbelegget
Det ble ikke brukt porefyller på detporøse gulvbelegget
- Det ble brukt uegnet polish
Det ble brukt hard polish på mykt gulvbelegg
Det ble brukt polish i stedet for spraypolish eller vaskepolish/vaskevoks på harde gulv
- Hardt gulvbelegg og svært stor gangslitasje
Gulv av slipt hardstein i lokaler med stor trafikk
Dansegulv av hardtre

Navn:	BEET AS	Opprettet 27.12.2013 11:38 a.m.		Sist skrevet ut 25.05.2016 11:04 a.m.	
Postadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefon:	916 64 854	Bank:	
Besøksadresse:	Bugårdsveien 8 B, 3214 Sandefjord, Norge	Telefaks:	334 77 811	Org.nr.:	943 183 570
E-post:	post@beet.no	Internet:	www.beet.no		
G:\ARKIV\04 INTERNETT LOGG\00 HJEMMESIDE\1 NEWS\2013-----KOMMUNER - Interne Rutiner for renhold.docx					Side 12 av 12